

CÔNG AN TP. HỒ CHÍ MINH
CÔNG AN HUYỆN CẦN GIỜ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: 2775/CAH

Cần Giờ, ngày 19 tháng 8 năm 2022

V/v phối hợp tuyên truyền phòng,
chống tội phạm lợi dụng kinh
doanh tiền ảo, tiền mã hóa lừa đảo,
chiếm đoạt tài sản

Kính gửi:

- Chủ tịch Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn;
- Trung tâm văn hóa, thể thao và truyền thông huyện;
- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Hội Người cao tuổi, Cựu chiến binh, Nông dân, Phụ nữ huyện và Huyện Đoàn;
- Công ty TNHH Một thành viên Dịch vụ công ích huyện;
- Ban Quản lý rừng phòng hộ huyện;
- Phòng Giáo dục và đào tạo huyện;
- Trưởng Công an các xã, thị trấn.

Căn cứ Công văn số 867/PV05-Đ3 ngày 08/8/2022 của Công an Thành phố về việc tuyên truyền phòng, chống tội phạm lợi dụng kinh doanh tiền ảo, tiền mã hóa lừa đảo, chiếm đoạt tài sản.

Nhằm góp phần phòng ngừa, ngăn chặn hành vi sử dụng tiền ảo thực hiện hành vi vi phạm pháp luật trên địa bàn huyện Cần Giờ. Nay Công an huyện gửi đến các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể huyện và Công an các xã, thị trấn **thông báo tuyên truyền về phòng, chống tội phạm lợi dụng kinh doanh tiền ảo, tiền mã hóa lừa đảo, chiếm đoạt tài sản**. Đề nghị các đồng chí lãnh đạo các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể huyện phối hợp tổ chức tuyên truyền, phổ biến đến cán bộ, công chức, viên chức, công nhân, đoàn viên, hội viên; đồng thời phối hợp tuyên truyền sâu rộng trong tầng lớp Nhân dân trên địa bàn huyện.

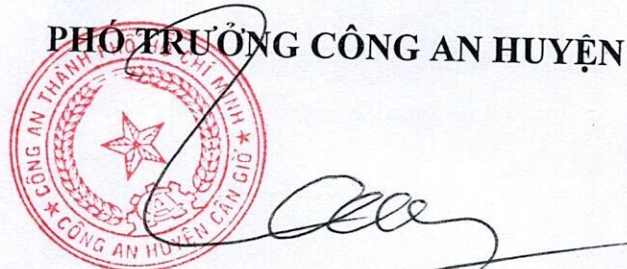
Yêu cầu Công an các xã, thị trấn tham mưu Ủy ban nhân dân thông báo tuyên truyền trên hệ thống đài phát thanh xã, thị trấn; các phương tiện thông tin khác...; chỉ đạo Cảnh sát khu vực, Công an viên phụ trách ấp tăng cường công tác tuyên truyền đến người dân thông qua các cuộc họp tổ dân phố, tổ nhân dân, sinh hoạt mô hình tự quản, tự phòng về ANTT, in thông báo dán trên Bảng tin khu phố, ấp, nhà trọ...

Rất mong sự quan tâm phối hợp của các đồng chí./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện; } thay
- Đ/c Toàn – Phó Trưởng CAH; } báo cáo
- Lưu: VT, PT

Lý 28 bản

Thượng tá: Lê Đình Toàn

CÔNG AN TP. HỒ CHÍ MINH
PHÒNG PV05

THÔNG BÁO

V/v tuyên truyền phòng chống tội phạm lợi dụng
kinh doanh tiền ảo, tiền mã hóa lừa đảo,
chiếm đoạt tài sản

(Gửi kèm Công văn số 867/PV05 - Đ3 ngày 8 / 8 /2022
của Phòng PV05 - Công an TP. Hồ Chí Minh)

Trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh, trong khoảng thời gian gần đây hoạt động kinh doanh tiền ảo, tiền mã hóa có chiều hướng gia tăng bất chấp những cảnh báo từ cơ quan chức năng về rủi ro cũng như mức độ nguy hiểm của việc kinh doanh, sở hữu các loại tiền này. Thậm chí, tiền ảo góp phần sinh ra các biến tướng theo mô hình kinh doanh đa cấp; gây ra những thiệt hại không nhỏ cho tổ chức, cá nhân kinh doanh hình thức này. Việc sụp đổ của các sàn giao dịch tiền ảo, tiền mã hóa trong nước thời gian qua như hồi chuông cảnh tỉnh cho các nhà đầu tư trong nước nói chung và trên địa bàn TP. Hồ Chí Minh nói riêng về hoạt động kinh doanh, sử dụng các loại tiền ảo, tiền mã hóa chưa được cơ quan chức năng Việt Nam cấp phép cho lưu hành.

Trước sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, đặc biệt là công nghệ số đã hình thành trên không gian mạng những chuỗi ký tự được mã hóa và được mua bán, trao đổi như những tài sản thật ngoài đời. Các thuật ngữ tiền ảo, tài sản ảo... ra đời. Tiền ảo trở thành một hình thức thanh toán xuyên biên giới. Ban đầu chính phủ nhiều nước không thừa nhận tiền ảo bởi lo ngại tính thiếu minh bạch và tiếp tay cho hoạt động rửa tiền, khủng bố. Tuy nhiên cùng với thời gian, nhiều Chính phủ đã tìm cách kiểm soát và công nhận tiền ảo. Tại Việt Nam, ngày 28/10/2021, Chính phủ đã giao nghiên cứu, đề xuất cơ chế, chính sách về tiền kỹ thuật số quốc gia, tại quyết định phê duyệt Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt giai đoạn 2021 - 2025.

I. Nhận thức chung

Tiền kỹ thuật số được hiểu là một dạng tiền tệ chỉ có sẵn ở dạng số của giá trị, bao hàm cả tiền ảo (không được yết bằng tiền pháp định) và tiền điện tử (emoney, biểu hiện dưới dạng số của đồng tiền pháp định). Tiền ảo thường được hiểu là “biểu hiện dưới dạng số của giá trị, do tư nhân phát hành và được biểu hiện bằng một thước đo giá trị riêng”. Một số loại tiền ảo có thể dùng để trao đổi với đồng tiền pháp định hoặc để chi trả cho các hàng hóa, dịch vụ trong nền kinh tế thật. Trong khi đó, một số loại tiền ảo khác không có khả năng chuyển đổi và chỉ được sử dụng trong một môi trường ảo nhất định, ví dụ như vật phẩm ảo trong trò chơi trực tuyến hay điểm thưởng cho khách hàng thân thiết, đối với loại hình này, nhìn ở góc độ nào đó nó cũng có thể được hiểu là tài sản ảo.

Tiền mã hóa (Crypto Currency) là từ ghép của mã hoá/mật mã (cryptography) với tiền tệ (currency). Đây là tiền điện tử được bảo mật bằng kỹ thuật mã hóa dựa trên

cơ sở khai thác sức mạnh của máy tính kết hợp Internet. Công nghệ này gọi chung là blockchain - nền tảng của tiền mã hoá.

Tiền mã hóa thường hoạt động trong một hệ sinh thái mở và có thể được chuyển đổi sang các dạng tiền tệ khác. Đa số tiền mã hóa được phát hành bởi tổ chức, cá nhân nhưng họ không có quyền kiểm soát toàn bộ lượng tiền này mà do chính cộng đồng quản lý thông qua cơ chế mã hóa, phân quyền trong hệ thống. Các loại tiền mã hóa phổ biến, được nhiều tổ chức trên thế giới công nhận là Bitcoin, Ethereum...

Tiền điện tử pháp định là loại tiền điện tử được sử dụng phổ biến nhất nhưng nhiều người nhầm lẫn định nghĩa của nó với tiền ảo và tiền mã hoá. Đây là loại tiền tương đương với tiền tệ quốc gia, được phát hành bởi các tổ chức phát hành tiền tệ nhưng ở hình thức điện tử, kỹ thuật số. Ví dụ tiền trong tài khoản ngân hàng được công nhận ở Việt Nam, hay tiền trong ví điện tử được công nhận như Momo, Viettel Pay...

Tiền ảo (Virtual Currency) được nhiều người Việt Nam biết đến từ các trò chơi trong game và xuất hiện trước thuật ngữ tiền mã hóa. Tiền ảo được phát hành nội bộ bởi các tổ chức, công ty và họ có toàn quyền kiểm soát số tiền này; không được hoặc rất hạn chế đổi ra các loại tiền pháp định và chỉ quy đổi ở trong một cộng đồng hẹp với nhau. Một vài ví dụ của tiền ảo là tiền sử dụng trong game để mua bán vật phẩm, tiền khuyến mãi ở các nền tảng mua sắm...

Không ít người Việt Nam từng mất hàng tỷ đồng khi đầu tư vào các sản phẩm tiền ảo như Binary Option, Wefinex, Raidenbo, Bitono, Pocinex, Deniex, GardenBO... do nhầm lẫn giữa khái niệm tiền ảo và tiền mã hoá. Đây thực chất là những giao dịch nhị phân, núp bóng các dự án tiền mã hoá. Bộ Công an đã cảnh báo các sản phẩm tiền ảo này có dấu hiệu kinh doanh đa cấp, lừa đảo người chơi.

II. Phương thức, thủ đoạn lừa đảo thông qua kinh doanh đầu tư tiền ảo, tiền mã hóa...

- Người nước ngoài tạo lập sản phẩm giao dịch tiền ảo, mời người dân đầu tư. Sau thời gian, số tiền tăng lên, đến một mức nào đó kẻ lừa đảo sẽ đánh sập sàn để lấy tiền, nên người dân cũng cần cảnh giác với các hoạt động đầu tư tiền ảo này.

- Vô bực dự án đầu tư, hứa hẹn mang lại những khoản lợi nhuận lớn, cố định mỗi tháng cho nhà đầu tư khi rót vốn vào (khoảng 30 - 40%/ tháng, cao hơn rất nhiều so với các quỹ ủy thác tài chính khác). Các dự án này thường huy động vốn của nhà đầu tư và trả lãi theo nhiều tầng, đồng thời dự án còn đặt ra mức hoa hồng vài chục đến hàng trăm phần trăm cho người giới thiệu nhằm thu hút thêm nhiều thành viên khác tham gia. Bản chất của mô hình đa cấp lừa đảo này nằm ở việc những đối tượng không tập trung vào phát triển sản phẩm của dự án mà chỉ chú trọng lời kéo càng được nhiều người tham gia đầu tư dự án nhất có thể, lấy tiền của người tham gia sau để trả

lãi suất và hoa hồng cho người tham gia trước (*dùng ảnh xe sang, biệt thự để quảng bá, đánh vào tâm lý ham làm giàu của người chơi. Nhiều nhà đầu tư cho rằng họ bị "hấp dẫn" bởi những bài đăng trên Facebook của các leader và một mục tin tưởng rằng đây là mô hình có thể làm giàu nhanh. Tuy nhiên, sau khi đã huy động được một số lượng lớn tiền đầu tư, các đối tượng cầm đầu sẽ lật bài, tự đánh sập dự án và bỏ trốn cùng số tiền đã huy động được*).

- Thủ đoạn thông qua các sàn giao dịch quyền chọn nhị phân, các sàn giao dịch này thường do một nhóm đối tượng ẩn danh tổ chức hoạt động, không có đăng ký kinh doanh, không có trụ sở tại Việt Nam hay người đứng đầu cụ thể và cũng không kinh doanh các sản phẩm với hình thức đầu tư tài chính, giao dịch mà người mua sẽ đưa ra dự đoán xu hướng tăng hoặc giảm của các loại tài sản như hàng hóa, tiền tệ, cổ phiếu, chỉ số tại thời điểm dự đoán. "Mua - Bán", "Lên - Xuống" hay "Xanh - Đỏ" là các lệnh dự đoán về các cặp tiền ảo; người tham gia có khoảng thời gian nhất định để lựa chọn và có cơ hội nhận về đến 95% tiền đặt cược chơi là chắc thắng. Sức hấp dẫn từ lời mời, lãi suất cao khó cưỡng đã thôi thúc hàng nghìn người tham gia (*Các đối tượng tự vẽ ra với những lời giới thiệu mỹ miều "ứng dụng thuật toán ma trận thông minh" vận hành theo "công nghệ Blockchain" để đánh lừa người chơi, thu hút các đối tượng người tham gia mới từ các vùng nông thôn, người lớn tuổi, người không biết về công nghệ tài chính. Chúng còn tạo ra một đội ngũ "chim mồi" gọi là đội ngũ chuyên gia đọc lệnh, thường xuyên đăng ảnh nhận lãi khủng, mua nhà, được xe, ăn chơi sang chảnh thì cũng là những sinh viên nghèo, người lao động phổ thông không bằng cấp*).

- Hành vi giả mạo tên miền thường xuất hiện khi người dùng tìm kiếm các sàn giao dịch trên trình duyệt. Kẻ lừa đảo thường dùng những ký tự đặc biệt, khiến người dùng khó nhận biết và dễ bị nhầm lẫn. Đồng thời, các trang mạng giả mạo sản phẩm số thường được chạy quảng cáo và xuất hiện ở đầu mục kết quả tìm kiếm. Kẻ lừa đảo thường sử dụng các tên miền giả để lấy tiền và thông tin cá nhân của nhà đầu tư nhẹ dạ cả tin. Bên cạnh đó, trong các hội nhóm đầu tư tiền mã hóa, kẻ lừa đảo thường tạo các tài khoản giả mạo quản trị viên để lừa tiền. Cụ thể, kẻ gian sẽ sử dụng hình ảnh, tên người dùng (*username*) giống hệt quản trị viên và nhắn tin cho nhà đầu tư để gọi vốn, yêu cầu gửi tiền.

- Lừa đảo tặng coin (tiền ảo, tiền mã hóa...). Nhiều người dùng đột nhiên nhận được số lượng coin có giá trị cao lên đến vài chục nghìn USD vào ví tiền mã hóa cá nhân. Tuy vậy, số coin này không thể quy đổi ra loại tài sản khác. Ngược lại, khi người dùng thực hiện lệnh bán số coin đó, toàn bộ tài sản trong ví bị đánh cắp.

III. Bản chất

Các sàn giao dịch này thường do một nhóm đối tượng ẩn danh tổ chức hoạt động, không có đăng ký kinh doanh và không có trụ sở tại Việt Nam. Bản chất chỉ là lấy tiền của người tham gia sau để trả lãi suất và hoa hồng cho người tham gia trước. Khi huy động được số tiền đủ lớn, các đối tượng sẽ ngừng chi trả lãi cho người tham gia, đồng thời đánh sập hệ thống, ôm tiền bỏ trốn rồi lại lập nên sàn giao dịch ảo khác.

IV. Một số vấn đề cần lưu ý

Hiện nay, Việt Nam chưa có khung pháp lý chính thức về tiền ảo và tiền ảo không nằm trong danh mục hàng hóa, dịch vụ kinh doanh bị cấm, không phải là phương tiện thanh toán hay công cụ chuyển nhượng và chưa được ghi nhận trong các văn bản quy phạm pháp luật nào của hệ thống pháp luật Việt Nam dẫn đến nhiều hệ lụy xấu cho an ninh tiền tệ, tiềm ẩn nhiều nguy cơ đe dọa an ninh quốc gia, gây mất trật tự an toàn xã hội. Người dân sẽ chịu toàn bộ rủi ro khi tham gia đầu tư vào các hoạt động đầu tư tiền ảo, sản phẩm ảo không được pháp luật bảo hộ. Vì vậy, người dân cần nêu cao cảnh giác trước khi tham gia vào các hoạt động đầu tư, huy động vốn và trả thưởng theo mô hình mạng lưới đa cấp và các hoạt động giao dịch mua bán tiền ảo.

Nhìn từ số liệu khảo sát về chỉ số chấp nhận tiền điện tử toàn cầu (GCAI) trên 154 quốc gia và vùng lãnh thổ cho thấy Việt Nam đứng đầu với điểm tuyệt đối là 1, vị trí thứ hai và thứ ba là Ấn Độ và Pakistan lần lượt đạt 0,37 điểm và 0,36 điểm. Một khảo sát khác của Finder được thực hiện với 42.000 người trên 27 quốc gia cũng cho thấy 41% người Việt Nam được hỏi khẳng định đã mua tiền điện tử, 20% trong số đó mua Bitcoin. Đây là mức cao nhất trong tất cả quốc gia được khảo sát.

Vì vậy, để tránh các hậu quả có thể xảy ra với người đầu tư tiền ảo, tiền kỹ thuật số... là cá nhân, tổ chức cần tìm hiểu kỹ các quy định pháp luật hiện hành về đồng tiền đó, chỉ đầu tư hoặc mua bán, dự trữ các loại tiền ảo khi được pháp luật cho phép và được công nhận trên lãnh thổ Việt Nam./.

PHÒNG PV05 - CÔNG AN TP. HỒ CHÍ MINH